

El PSM es converteix en el tercer partit de les Illes

La força del nacionalisme

El Partit Socialista de Mallorca-Nacionalistes de Mallorca és l'únic partit que trenca el bipartidisme PSOE-PP a les Balears.

Quinze anys després de la seva fundació, el PSM-Nacionalistes de Mallorca ha aconseguit el millor resultat electoral de la seva història. Enterrat per molts el 1983 –quan perdé milers de vots respecte al 1979–, tornat a enterrar pels mateixos el 1987 –quan pràcticament repetí els resultats del 1983–, ha resorgit, en aquesta primavera de 1991, amb una força més que considerable.

Els resultats del 26-M a les Illes quasi han donat com a conseqüència l'existència d'un bipartidisme. Quasi, perquè el PSM l'ha aconseguit rompre. De tota manera potser caldria parlar més de "monopartidisme" que no de bipartidisme, ja que els populars han obtingut majoria absoluta en el Parlament, en el consell Insular d'Eivissa, en el de Mallorca, a Palma... només Menorca –on han guanyat per majoria simple– quedarà fora del control del PP, probablement amb un govern d'esquerra entre el PSOE i l'Entesa de l'Esquerra de Menorca (PSM més IU).

Aquest cert bipartidisme, afavorit tant pel PSOE com pel PP i també per alguns mitjans de comunicació durant la campanya, és imperfecte gràcies, o per culpa –segons es miri–, del PSM. Efectivament, els nacionalistes –amb un increment de més de 6.000 vots a Mallorca– trenquen el matrimoni socialista–conservador convertint-se en el tercer en discòrdia. A Balears, ara: o PP, o PSOE, o PSM. La resta de partits tenen uns percentatges de vot molt més baix, que els situen a l'obscuritat de l'extraparlamentarisme, excepte els independents de Mallorca (1 escó) i els d'Eivissa (1 escó).

L'ÈXIT A PALMA

L'Ajuntament de Palma ha estat fins ara, per als nacionalistes, la "bèstia negra". Des que perderen l'únic regidor

Serra i Jurado, a l'Ajuntament de Palma. J. CELIA

que hi tenien (1983) no havien aconseguit percentatges de vot que els permetrien recobrar la representació municipal. La tàctica decidida pel PSM en aquesta ocasió fou la de posar el seu màxim pes pesant, Sebastià Serra, enfront d'una candidatura a l'Ajuntament de Palma, amb l'esperança que Serra fos capaç d'il·lusionar un nombre suficient de votants que donessin el passaport cap a Cort. Aquesta jugada, d'evident risc, es veia complementada amb la candidatura de Serra al Parlament –en el número tres, darrere de Mateu Morro i Pere Sampol–. L'objectiu era clar: si Serra podia aconseguir entrar a Palma, els vots que arrossegaria cap al Parlament permetrien fer augmentar la pressió nacionalista en la cambra autonòmica.

La nit del 26-M, abans de saber els resultats, els dirigents del PSM eren tot nervis. Després vingué l'alegria, el cava, els plors i les cançons patriòtiques fins les sis del matí. La jugada havia sortit bé i el PSM obtenia el seu millor resultat des que fou fundat: ara fa quinze anys.

Sebastià Serra explica el resultat a Palma: "Crec que els resultats del PSM-Nacionalistes de Mallorca han estat molt bons. Hem de destacar que a les zones amb implantació del partit, els percentatges se situen entre un 12 i un 20%, mentre que a les altres oscil·len entre un 3'5% i un 6%. Aquestes dades ens confirmen que pràcticament a totes les barriades de Palma el PSM és la tercera força política. Voldria destacar, per altra banda, que a les zones d'altíssima immigració el PSM ha obtingut percentatges en torn el 3'5-4% que confirmen la implantació del nacionalisme a Ciutat".

Per a Serra, les causes principals d'aquest triomf són: "Una campanya molt atractiva, un equip de gent que han treballat incansablement durant mesos i, en fi, un treball constant d'explicació del nostre nacionalisme, del nostre ecologisme i del nostre progressisme. Un treball

Morro, Sampol i Serra, el grup del PSM per Mallorca.

JOAN CFI IA

que ha fet que molts votants ens donassin la seva confiança".

Haver aconseguit entrar a Ciutat és especialment important per als nacionalistes: "Crec que, efectivament, el que és molt important és que s'ha romput la tendència (de vot) de molta gent que votava pensant en el PSM com un grup només per l'autonomia i no per Palma; ara, amb aquest resultat, es demostra que això no és així".

A pesar de l'èxit, Serra no amaga que serà difícil la feina a partir d'ara, ja que la majoria absoluta del PP a Palma fa que la capacitat d'incidir dins el poder municipal sigui mínima. "El que farem serà una política d'oposició constructiva; donar alternatives, informar la ciutadania, denunciar les irregularitats que es puguin donar... Hem d'esperar a veure com actua el PP, si amb prepotència absoluta o actua de forma més dialogant, més oberta. Sembla que Fageda (nou batlle de Palma) és un home dialogant".

LA PART FORANA

Els resultats del PSM als pobles de Mallorca han estat, igual que a Palma, un èxit. A dos municipis s'ha aconseguit guanyar per majoria absoluta, una circumstància que no s'havia donat mai, ni

amb el PSM ni amb cap altra força nacionalista. Pere Sampol, nou diputat en el Parlament, ho explica: "Han estat uns resultats excepcionals. Hem fet dues majories absolutes, per primera vegada el PSM ha estat la candidatura més votada, per damunt de la majoria absoluta, a dos pobles: Santa Maria i Vilafranca. A més, tenim bastants possibilitats d'obtenir tres o quatre alcaldies més (pels pactes). És a dir, que podríem situar-nos entorn de cinc o sis alcaldies (sobre un total de 53 a tota Mallorca). Tenim moltes probabilitats a Campanet, Sóller, Llubí i més remotament a Santa Eugènia".

Per a Sampol, la força del vot nacionalista que s'ha demostrat en aquestes eleccions permet pensar en un futur brillant: "El més destacable és que en molts municipis som la segona força política, superant el PSOE, i per tot arreu som la tercera, molt allunyats dels quarts. Estic convençut que si a les futures eleccions resollem el tema dels municipis perifèrics com Calvià o Lluçmajor, el creixement del nacionalisme a Mallorca potser encara serà molt més important del que ha estat aquesta vegada".

QUATRE ANYS DE TREBALL DIFÍCIL

El fet que el PP hagi obtingut la majoria

absoluta en el Parlament i en l'Ajuntament de Ciutat, i que el PSOE sigui la segona força, fa que el PSM tenguin l'obligació d'intentar desmarcar-se molt clarament, durant aquests pròxims quatre anys, de les dues opcions estatals. Mateu Morro, secretari general del PSM, creu que "no hi ha dubte que la majoria absoluta aconseguida pel PP obliga el PSM a exercir una tasca d'oposició constructiva, però enormement crítica i molt activa. Sens dubte serà imprescindible estar en contacte permanent amb tots els moviments socials i col·lectius ciutadans per a coordinar esforços".

El futur del PSM, segons Morro, és "consolidar el partit organitzativament, mitjançant la implantació a pobles i a Ciutat. I afegeix: "A través d'aquesta labor d'implantació i de la tasca política en les institucions i al carrer aconseguirem que el vot útil progressista, ecologista i nacionalista sigui, en el futur, pel PSM".

Morro es mostra optimista amb vista al futur, "estic segur que aquest 8% que hem aconseguit a Mallorca està molt lluny de ser el nostre sòtil, el nostre límit. Hem demostrat que el PSM pot superar el límit dels grups més conscients, més nacionalitzats, hem aconseguit arribar a més gent, i aquest és el camí".

Miquel Payeras